

Arkliņi

ARKLIŅOS

«Arkliņus» vietējie dēvē par ciemata bagātāko un lielāko saimniecību. Arī ārēji būve ir viena no pamatīgākajām un apkoptākajām ciematā, lai gan vecuma ziņā nespēj konkurēt ar citām, vēl 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā celtajām ēkām, kādu ciematā netrūkst. Kopēju Arkliņu panorāmu atrast mums tā arī neizdevās, jo no katras mājas ir redzama vēl viena vai divas citas, bet tas arī viss. Ciematu it kā uz pusēm sadala neliels mežs, četras mājas atstājot vienā, pārējās — otrā pusē. Agrāk māju bijis vairāk, bet pāri gājusi meliorācija, daudzas izdzēšot no toreizējās Talsciema teritorijas. Pie robežas atrodas arī Talsciema Jaunie kapi, kuros apbedīts ne viens vien Arkliņu bijušais iedzīvotājs. ■

Andris Kārkluvāls
Daiņa Kārkluvāka foto

Arkliņi ir viens no lielā Ģibuļu pagasta skrajciemiem. Tā vēsture ir pavisam nesena, minēts vien pēdējo laiku kartēs, un pašiem iedzīvotājiem nereti piederība šādam ciemam ir pārsteigums. Arkliņi nezinātajam šķietami pārkļājas ar Talsciemu, kura malā tas atrodas, iebraucējiem, kā mēs, liek vien minēt: esam vai neesam šķērsojuši ciema robežu.

Agrāk Arkliņciema teritorija bijusi Talsciema visattālākais gals, bet tautā saukts par *Suņuciemu*. Iemesls gan nesot cilvēku labākie draugi, bet ciemiņi, kuri cits ar citu reiz rējušies un plēsušies kā suņi, līdz taksometru šoferi, kam te nereti bijis jābrauc, šo Talsciema galu nodēvējuši par *Suņuciemu*. Tagad kaimiņi savā starpā satiekot pat ļoti labi, arī nepieskatītus sunis šeit nesastapt. Jaunais ciema nosaukums dots pēc «Arkliņu» māju vārda. ■

Ceriņos ieaugušo «Ceriņu» saimnieku Ivaru Jāvaldu vietējie sauc par bitenieku. Saimniecībā ir bišu drava, arī mājlopi un vistiņas. Drava ir gan vaļasprieks, «gan kāds materiāls labums atlecot». Mājas apkopšanā palīdz arī meita ar mazdēlu. ■

«Arkliņu» sētā sastapām abus mājas saimniekus — Māri un Jāni Felšus — remontējam kalti. Tikmēr citi strādnieki darbojās ap kombainu. «Kamēr vēl labs laiks, jāpaspēj novākt, tagad ir tas īstais vēlo miežu sējumu laiks,» ne uz brīdi nepametot darbu, stāsta M. Felšs. ■

«Ošlapu» māju un siena šķūņa vairs nav. Tagadējā saimniecība sastāv no pirtiņas un augļu dārza. Tās saimnieku Aināru Ozoliņu sastapām, rosoties pa dārzu. Viņš stāsta, ka ēkas mantojis no audzūmātes un patlaban pamazām atjaunojot pirtiņu. Saimnieks skaidro, ka bijis spiests ēkas nojaukt. «Gan māja, gan šķūnis bija palikuši par graustiem, tā ka pamazām abus noārdīju. Balķi puva, jumts arī nekāds nebija,» teic A. Ozoliņš. ■

«Jaunlauku» mājas pirmajā brīdī šķiet paslēptas, ieaugušas kokos un no ceļa neredzamas. Manāms, ka tās pirms gadiem atjaunotas, bet nu pamestas novārtā. Vietējie zina stāstīt, ka ar saimnieka ziņu kāds tajās laiku pa laikam dzīvojot un domājot mājas labiekārtošanu turpināt. ■

«Priedainēs» mūs sagaida liels mājas sargsuns, bet skaļumā viņu noteikti pārspēj tītaru pulciņš, kuru mūsu klātbūtne acimredzami uztrauc. Austrā Treimane stāsta, ka mājās esot ienācēji, bet gandrīz visu redzamo paši cēluši. Sētā sastaptais Maigonis Lorencs teic, ka vietējiem ir kaimiņu būšana — viens otram palīdz, ar «Arkliņu» saimniekiem pat sanākot kopīgi raduraksti. «Visi savējie,» teic vīrs. ■

«Brenču» saimniece mūs aicina apsēsties sētā pie dēla taisītā galda, tikmēr suns turpina mūs neuzticīgi vērot visu *vizītes* laiku. Ēka ir celta 1935. gadā, kad tagadējās saimnieces Elgas Blumbergas tēvam bijusi liela saimniecība — trīs tvaika katli, kuļmašīnas, gate-ris un pat sava mehāniskā darbnīca. Tēvu kara laikā nošāvuši vācieši, līdz ar to ģimene kā cietēji vairs nav izvesta uz Sibīriju. Līdz mūsdienām no varenās saimniecības ir palikušas vairākas mājas, tai skaitā kūts, kurā padomju laikos pat ierīkota pienotava.

Ciema galvenais ceļš caur «Brenču» pagalmu vijas tālāk uz dēla jaunuzcelto māju «Kaimiņi». ■

Māju vārdu norādes gadu laikā ir mainījušās. Citas mājas meliorācijas dēļ no ciema nodužas, citas mainījušas nosaukumu — tai skaitā «Mūrnieki», kas pārbūvēti un pārtapuši par «Ojāriem».■

«Ādģēri» no pārējām mājām ir nedaudz attālāk. Jau pa gabalu šķiet, ka mājas apkārtni kāds citīgi iekojis, un arī tagad saimnieci Skaidrīti Garkalni sastopam, griežot puķes, kopā ar melnbalto asistentu Ūsiņu. Dēls gan neļaujot viņai pēc operācijas strādāt, bet nevarot jau sēdēt, vēl āboli un bumbieri esot jālasa.

Par savām otrajām mājām S. Garkalne sauc Talsu tautas namu, kur joprojām cenšas piedalīties Astrīdas Priekules vadītajā senioru korī «Atbals».■

Zīme «Privātipašums» un visai draudīga paskata suns neaicina iepazīties ar «Strautiņu» iemītniekiem tuvāk. Sargi gan kļūst par draugiem, redzot, ka saimniekus neapdraudam. Kārlis un Ruta Ogstini ir izbijuši rīdžinieki un klasesbiedri, kas izlēmuši vecumdienās necinīties pa betona sienām, bet nākt un veidot savu saimniecību, lai par iztikšanu nav jāuztraucas, arī Eiropas projekti prasmīgi izmantoti saimniecības būvei. Ir gan savs piens, gan olas, gan var kādu dārzeni izaudzēt.■

Par «Ojāriem» mūs brīdina vairākās mājās — tur esot nešpetns un nikns suns. Pašiem gan par to nenākas pārliecināties, jo ne saimniekus, ne suņus sastapt neizdodas, vien šiltīte pie vārtiem apstiprina, ka sētā uz savu galvu labāk neiet.■

Tālāk aiz «Strautiņiem» vecā dārza kokos un garā zālē ieauguši «Vecķempji». Te tā vien prasās pēc kāda uzņēmīga saimnieka, lai veco godību atgrieztu uz pekām. Ābeles un bumbieres lūst no augļu pārpilnības, bet pa pamatīgo ceļu jau sen neviens nav gājis.■

«Smilškalnos» ir nepārtraukta rosība — kazas un aitas sagaida ar blējiem, bet pa pagalmu drasē bariņš kaķēnu, kam mēs esam interesants apskates objekts. Mājās sastopam Janeku Janševicu, kurš Latvijā ieradies no Polijas un gandrīz 20 gadus kā apmeties Arklīnos.

Puikas mājās ir izveidojuši pašī savu auto darbnīcu, kur metina un *ķīlē* vecus auto, lai pēcāk tos triektu pašu veidotajā trasē.■

«Paeglišos» saimnieko Arnolds Reimanis, pie kura kaimiņi mūs piekrodina noteikti iegriezties — vecpūsis, kuram ir gan maizes krāsns, gan savs dārziņš, gan puķu dobes ap māju. Dzimis gan A. Reimanis ir blakus esošajos «Paegļos», taču gandrīz visu dzīvi nodzīvojis te. Vienīgos uztraukumus radot meža dzīvnieki, kas laiku pa laikam atnākot noēst kādu gurķu vai burkānu dobīti.■

«Paegli» būvēti 1883. gadā, 17 gadus pirms «Paeglišiem», un par to senatni liecina gan paaudžu nogludinātā deju grīda, gan mūsdienu cilvēkam neierasti zemie nokvēpušie griesti un durvju ailes. Māja sākotnēji celta īsāka, bet vēlāk piebūvēta vēl viena istaba. Saimnieki Aivars un Silvija Bērziņi ir brālis ar māsu. Aivars bijis pēdējais no 12 bērniem un «Paegļu» mājās arī piedzimis. Abi gan nevēlas sevi pieskaitīt Arklīņiem un ir pārliecināti Talsciema vai pat *Suņuciema* (kā Arklīņu teritorija agrāk saukta) iedzīvotāji.■